

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Факультет ПСИХОЛОГІЇ

Кафедра Педагогіки та корекційної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Проф. _____ С.О.Чернецький

“ _____ ” _____ 2015 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП 4.18в Формування комунікативних умінь

напрямок підготовки 6.010105 Корекційна освіта

спеціальність _____
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____
(назва спеціалізації)

факультет/центр Психології
(назва факультету/центру)

Дніпропетровськ – 2015 рік

Робоча програма Формування комунікативних умінь.
для студентів за напрямом підготовки 6.010105 Корекційна освіта

„ 16 ” червня, 2015 року- 11с.

Розробники: Переворська О.І. к.філол. наук, доцента кафедри педагогіки та корекційної освіти

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та корекційної освіти

Протокол від. „ 16 ” червня 2015 року № 17

Зав. кафедри педагогіки та корекційної освіти _____ (Гладуш В.А.)
„ ” _____ 2015 року

Схвалено науково-методичною комісією за напрямом підготовки
6.010105 Корекційна освіта

Протокол від. „09 ” 06 2015 року № 10

Голова _____ (Гладуш В.А.)
“ ” _____ 2015 року

Схвалено Вченою радою факультету Психології

Протокол від. “ 30 ” червня 2015 року № 11

Голова _____ (Волков Д.С.)
“ ” _____ 2015 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 0101 Педагогічні науки	Нормативна	
	Напрямок підготовки 6.010105 Корекційна освіта		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): _____	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		2-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (к-ть годин)		Семестр	
Загальна кількість годин -108		4-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		18 год.	
		Практичні, семінарські	
		18 год.	
		Лабораторні	
		-	
		Самостійна робота	
		72год.	
		Індивідуальні завдання: -	
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1/2

для заочної форми навчання -

1. Мета та завдання дисципліни

Навчальна дисципліна „Формування комунікативних умінь” займає одне з чільних місць в ряді дисциплін, вивчення яких обов’язково необхідне для майбутніх фахівців-дефектологів, чия професійна діяльність зв’язана з компенсацією різних дефектів розвитку дітей, оволодіння системою комунікативних знань, умінь, що забезпечують реалізацію функцій, покладених на викладача у цілому, здійснення майбутніми фахівцями професійної комунікації на високому якісному рівні, можливість самореалізації й самовдосконалення студентів через вербальні, невербальні засоби та засоби комп’ютерної комунікації.

Об’єктами дослідження дефектології являються діти з фізичними й психічними аномаліями – глухі, туговухі, сліпі, слабо зорі, сліпоглухонімі, розумово відсталі, з вадами мовлення, з розладами рухів, тощо. Такі діти потребують спеціальної системи навчання, виховання, професійної консультації й профвідбору. У зв’язку з цим метою дисципліни „Формування комунікативних умінь” являється формування у студентів загальних спеціальних знань і умінь з організації й проведення профорієнтації дітей на науковій основі.

2. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ КУРСУ

У відповідності з сучасними правилами кредитно-модульної системи навчання в ВНЗ при вивченні матеріалу дисципліни „Формування комунікативних умінь” студенти з першого змістовного модулю повинні засвоїти теоретичні основи надання студентам знань теоретичних положень професійно-педагогічної комунікації, комунікативних умінь; оволодіння ефективними шляхами впливу на співрозмовника, суб’єкта комунікації; формування професійно-педагогічної позиції, потреби у самовдосконаленні; формування освіченої, творчої особистості майбутнього вчителя.

При проведенні занять з цієї дисципліни студенти оволодівають навичками та уміньми практичної роботи на всіх етапах роботи з дітьми, що мають обмежені психічні та фізичні можливості.

У результаті вивчення дисципліни фахівець повинен

знати:

- специфіку предмета, його роль в системі педагогіки спеціаліста;
- сутність і основні поняття професійно-педагогічної комунікації;
- історичні витоки професійно-педагогічної комунікації;
- педагогічне спілкування – провідну складову професійно-педагогічної комунікації, його сутність, особливості, функції;
- засоби інтонаційної виразності й багатства мовлення особливості міміки, жестів.
- особливості збору, обробки, збереження, сприймання й розуміння інформації;
- сутність, структуру, сферу, динаміку педагогічного конфлікту;
- мовленнєвий етикет та моделі взаємодії „викладач-студент”;
- види, особливості вербальних засобів професійно-педагогічної комунікації
- комунікаційні програми взаємодії у комп’ютерній мережі

- види, форми дистанційної освіти, вимоги до викладача;
- форми взаємодії викладача у процесі дистанційного навчання;
- труднощі, негативні наслідки впровадження комп'ютерних технологій
- класифікацію професій, сутність профдіагностики;
- сутність професіограми , профдіагностики;
- основні етапи та принципи профконсультації;
- сутність профвідбору і профадаптації
- У результаті вивчення дисципліни підготовлений фахівець повинен

вміти:

- використовувати багатство мови у професійно-педагогічній комунікативній діяльності;
- реалізовувати основні різновиди мовлення у професійно-педагогічній комунікації;
- моделювати процес професійно-педагогічної комунікації, враховуючи його структурні елементи;
- організовувати процес передачі й прийому інформації;
- управляти процесом комунікації в системі “викладач – учень”;
- установлювати комунікативні зв'язки в колективі;
- запобігати та вирішувати конфліктні ситуації;
- гнучко використовувати власний невербальний репертуар для передачі інформації;
- використовувати інформаційні ресурси комп'ютерних технологій (діалог „людина – комп'ютер”);
- використовувати інформаційно-комунікаційні технології для організації навчально-виховного процесу;
- використовувати комунікативні ресурси комп'ютерних технологій (діалог „людина – комп'ютер – людина”).
- проводити профінформаційну та профагітаційну роботу з учнями;
- складати професіограми, володіти методами збору профдіагностичної інформації, в ході проведення профконсультацій дотримуватися етики профконсультаційної роботи;
- вміти за допомогою спеціальних методів опрацювати діагностичну інформацію, володіти методами переконання.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Формування комунікативних умінь

Тема 1. Сутність, види комунікативних умінь, необхідних для здійснення професійно-педагогічної комунікації

Тема. 2 Класифікація комунікативних умінь

Тема 3. Професійно-педагогічна мова й мовлення.

Тема 4. Теоретичні основи профорієнтаційного самовизначення оптантів.
Профконсультація оптантів з вадами здоров'я

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л-	П	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Формування комунікативних умінь												
Тем 1. Сутність, види комунікативних умінь, необхідних для здійснення професійно-педагогічної комунікації	26	4	4	-		18						
Тема 2. Класифікація комунікативних умінь.	26	4	4			18						
Тема 3. Моделювання особистості вчителя з високим рівнем розвитку умінь педагогічного спілкування.	30	6	6			18						
Тема 4. Самодіагностика вчителем комунікативних умінь	26	4	4			18						
Разом за змістовим модулем 1	108	18	18			72						
Разом	108	18	18			72						

5. Теми семінарських занять

Не передбачено

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Формування комунікативних умінь		
1	Круглий стіл “Вчителі й учні: парадокси спілкування”	2
2	Стилі, моделі, бар’єри й ускладнення комунікації викладача. Написання творчих робіт.	2
3	Особливості вербальних засобів професійно-педагогічної комунікації, культури їх застосування фахівців, що відповідають базовій фаховій підготовці магістрів.	4
4	Форми мовлення викладача: розповідь, лекція, коментар, пояснення, оціночне судження, публічна промова, наукова доповідь (монолог), бесіда (діалог).	2
5	Рольова гра “Мої дії”	2
6	Рольова гра “Спілкування в дії”	2
7	Методи самодіагностики комунікативних умінь.	4
ВСЬОГО:		18

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми, вид с/р	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Формування комунікативних умінь		
1	Емпіричний та науковий періоди в розвитку профорієнтації. <i>Конспект</i>	6
2	Ефективність мовленевої комунікації та засоби її створення. <i>Конспект</i>	10
3	Педагогічні комунікації. <i>Повідомлення</i>	12
4	Прогресивні системи профорієнтації в зарубіжжі. <i>Таблиця</i>	6
5	Концепція "випадкового вибору професії". <i>Тези</i>	10
6	Гуманістична концепція в практиці профорієнтації. <i>Творча робота</i>	10
7	Структурні складові частини системи профорієнтації. <i>Повідомлення</i>	8
8	Комунікативні вимоги при проведенні профконсультації. <i>Письмова робота</i>	10
Разом		72

9. Індивідуальні завдання

Не передбачено

10. Методи навчання

Словесні (лекція, бесіди, дискусії, інструктажі);

Наочні (демонстрація, ілюстрація);

Практичні (самостійна робота, індивідуальна робота);

Проблемні (проблемне викладання, частково-пошукове, дослідне);

Інтерактивні (евристична бесіда, проблемна лекція, лекція-презентація, ділова гра, мозковий штурм, сензитивний та комунікативний тренінг, методи з використанням мультимедійних технологій та ін.)

11. Методи контролю

Практична контрольна перевірка (синтезована – узагальнена перевірка знань, умінь, навичок; ймовірна – перевірка всієї системи знань);

Тестовий метод;

Програмований метод;

Підсумковий (екзамен проводиться методами письмової роботи, бесіди, практичної роботи, лабораторної роботи); Тестування, захисту науково-дослідних робіт);

Державна підсумкова атестація (для дисциплін, які включені до програм фахових ступнів випробувань);

Взаємоконтроль; Самоконтроль; Самооцінка.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Змістовий модуль 1	Сума
100	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
0-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F*	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

* оцінка F виставляється тільки за результатами складання заборгованості комісії

13. Методичне забезпечення

1. Волкова Н.П. Педагогічні комунікації. Навчальний посібник, 2002
2. Волкова Н.П. Комп'ютерні технології як засоби професійно-педагогічної комунікації. Навчальний посібник, 2008
3. Кущенко О.С. Комунікативна культура вчителя в умовах сучасних телекомунікацій. Навчальний посібник, 2007
4. Переворська О.І., Золотаревська В.О. Комунікативна діяльність та навчання студентів мовленнєвому впливу. 2010
5. Переворська О.І., Золотаревська В.О. Ефективність мовленнєвої комунікації та засоби її створення. Навчальний посібник, 2011

14. Рекомендована література

Навчальна та довідкова

1. Волкова Н.П. Педагогічні комунікації: інноваційні методи навчання: Навч. посіб. – Д.: РВВ ДНУ, 2004. – 52с.
2. Волкова Н.П. Педагогічні комунікації: Практ. посіб. – Д.: РВВ ДНУ, 2005. – 128с.
3. Гойхман О.Я., Надеина Т.М. Основы речевой коммуникации: учебник для вузов/под ред проф.О.Я. Гойхмана. – М.:ИНФРА. – 1997. – 272с.
4. Горелов Н.И., Седов К.Ф. Основы психолингвистики. Учеб. пособие. - М.: Изд-во «Лабиринт». 1998. - 256 с.
5. Джеймс Лалл. Медіа, комунікації, культура. Глобальний підхід. Пер. з англійської. – К.: “К.І.С.”, 2002. – 264 с.
6. Кандинский Б.С. Техника устной коммуникации.–М.:МГПИ, 1988. – 69
7. Крыжко В.В., Павлютенков Е.М. Психология в практике менеджера образования. Материалы для специалиста учебного заведения. – СПб.: КАРО, 2001. – 304с.
8. Лабунская В.А. Невербальное поведение (социально-перцептивный подход) - Ростов-на-Дону: Изд-во Ростовского университета, 1986. -136с.
9. Почепцов Г.Г. Теория коммуникации. – М.: „Реал-бук”, К.: „Ваклер”. – 2001. – 656с.
10. Усачева И.В., Ильясов И.И. Методика поиска научной литературы, чтение и составление обзора по теме исследования. - М.: МГУ, 1980. - 36 с.

Нормативна

1. Закон України "Про освіту" від 25 березня 1996 р. № 100/96-ВР.
2. Наказ Міністерства освіти України від 02 червня 1993 р. № 161 "Про затвердження Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах".
3. Про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах у 2002/2003 навчальному році // МОН України. Лист № 1/9 – 304 від 17.06. 2002р.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 січня 1998 р. № 65 "Про затвердження Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту)".
5. Наказ Міністерства освіти України від 04.03.1998 р. № 86 "Про введення в дію

"Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту) та про нормативне і навчально-методичне забезпечення підготовки фахівців з вищою освітою".

6. Закон України "Про вищу освіту".

Методична

1. Алексеев М.Н., Григорьев С.Г. Принципы построения учебного Веб-сайта // Материалы 11 международной конференции "Информационные технологии в образовании" (ИТО-2001) (<http://ito.edu.ru/2001/ito/III/1/III-1-2.html>).
2. Андрианов М.С. Анализ процессов невербальной коммуникации как паралингвистики // Психологический журнал. – Т.16. – 1995. - №5. – С.115-121.
3. Арефьев П.Г., Батыгин Г.С. Некоторые проблемы организации и использования информационных ресурсов в глобальных компьютерных сетях в области социальных наук и образования. Материалы конференции "Интернет. Общество. Личность" ИОЛ-99, секция "Интернет и образование". СПб.: OSI-Saint-Petersburg, <http://iol.spb.osi.Ru/IOL1999/>.
4. Должникова С.А. Роль невербального компонента в общении. В сб.: Германистика и методика.- Липецк: ЛГПИ, 1999. - С. 53-60.
5. Латынов В.В. Стили речевого коммуникативного поведения: структуры и детерминанты // Психологический журнал. – 1995. – Т.16., №6. – С.90-99.
6. Морозов В.П. Психологический портрет человека по невербальным особенностям его речи // Психологический журнал. – Т.22. - 2001. - №6. – С.48-63.
22. Система профориентационной работы со старшеклассниками /Федорищин Б.А., Карниловская Е.Е., Миттельман Р.И. и др. - Киев: Рад.шк., 2002. – 176 с.
25. Гуревич Н.М. Проффессиональная пригодность и основные свойства нервной системы. - М.: Наука, 2003.
26. Акимова М.К. Психофизиологические основы становления профессионала. - М.;2001. С. 69-85.
28. Григоренко И.И., Губаренко А.В., Дубич С.Я. Мурзин А.Б. Психофизиологические основы профориентации и профотбора. - РИО ДГУ, 1999.- 50 с.
30. Карпіловська С.Я. та ін. Основи професіографії. Навч. посібник. – К.: МАУП, 2007.
31. Дж. Баррет Протестируйте себя. – СПб.: Питер, 2003. – 189 с.
32. Толочек В.А. Современная психология труда: Учебное пособие. – СПб.: Питер, 2005, с 235-405.
33. Моргун В.Ф. Методика багатовимірного аналізу досягнень учня з метою профілювання та профорієнтації. – Полтава, 1997. – 16с.
34. Бондар В.І. Підготовка учнів допоміжної школи до самостійної трудової діяльності. – К., 2004.

15. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека НПУ імені М.П. Драгоманова - www.npu.edu.ua (elib@npu.edu.ua)
2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: URL: <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=laws/education/prof> – Загол. з екрана.
3. Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=laws/education/prof-tech/6/0001> – Загол. з екрана.
4. Національна доктрина розвитку освіти в Україні. [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: <http://ocvita.in.ua/index.php?option>. Загол. з екрана.

16. Структура рейтингової системи оцінювання дисципліни

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Кафедра педагогіки та корекційної освіти

Дисципліна: «Формування комунікативних умінь.»

Академічна група: ДК-14-1,2

Навчальний рік: 2015-2016

Семестри: 4

Елементи контролю за 1 модулем: (100 балів)

Елементи контролю за 1 змістовим модулем

1. Відвідування лекційних занять з урахуванням конспектування лекцій -4 бали. Максимальна кількість – **5** бали.

2. Виступи на практичних заняттях (Т.1-7)- 5 б.

Максимальна кількість балів –**35** бали.

3. Виконання самостійної роботи (Т1-4)-7б, (Т5-8)-8б:

Максимальна кількість балів – **60** балів

ТЕРМІН СКЛАДАННЯ : 16 ТИЖДЕНЬ

ТЕРМІН ПЕРЕСКЛАДАННЯ: 17 ТИЖДЕНЬ

Доцент

О.І.Переворська

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та корекційної освіти
від 16 червня 2015р., протокол №17

Завідувач кафедри

педагогіки та корекційної освіти _____ В.А. Гладуш